

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «РИНОК ПРАЦІ»

В сучасній економічній науці існує велика кількість визначень поняття «Ринок праці», основні з яких можна згрупувати у три підходи: системний, динамічний і змішаний.

Прихильники системного підходу вважають, що ринок праці є системою відносин між власниками робочої сили і роботодавцями, пов'язаною із організацією, використанням, координацією, оцінкою, оплатою праці тощо. Представники динамічного підходу розглядають ринок праці як економічну категорію, що відображає певний процес – динамічне економічне явище (рух трудових ресурсів, реалізацію робочої сили, переговори між роботодавцями і працівниками тощо). При змішаному підході ринок праці може розглядатися одночасно і як система відносин між власниками робочої сили та роботодавцями, і як певне динамічне економічне явище (економічний простір – сфера працевлаштування), і як певний механізм (узгодження ціни і умов праці, формування та розвитку робочої сили тощо).

Представники кожного з трьох підходів у своїх визначеннях відображають певну істотну сторону економічної категорії «ринок праці». Проте жоден з цих підходів не відображає ринок праці як сукупність покупців і продавців робочої сили. Саме таким було б визначення ринку праці за маркетингового підходу. На нашу думку, найбільш точне і повне визначення ринку праці повинно відображати його як сукупність роботодавців, власників робочої сили та механізм їх взаємодії з приводу використання, організації та оплати праці.

Визначення сутності поняття «ринок праці» передбачає також відокремлення його від категорій «ринок робочої сили», «ринок трудових ресурсів», «ринок трудового потенціалу», «ринок робочих місць», які використовуються в сучасній економічній літературі.

Принципово важливим для правильного розуміння економічної категорії «ринок праці» є виділення окремих факторів, що істотно впливають

на попит, пропозицію і механізм їхньої взаємодії. На нашу думку, такими факторами є суб'єктивні (об'єднання роботодавців, політичні сили, суспільні і міжнародні організації, посередники на ринку праці, профспілки, держава) і об'єктивні (соціально-культурні, демографічні та фактори економічного середовища).